

Úvod

Tento Jupyter notebook obsahuje výsledky všech metod, které jsou v zadání. Vlastní kód metod je uložen v samostatných souborech, z kterých se importuje do tohoto notebooku.

Načtení a vykreslení syrových dat.

Dvourozměrná data načtu z originálního textového souboru. Před jejich zpracováním a vykreslením je ještě normalizuji. To znamená, že zjistím střední hodnotu a tu posunu do bodu (0,0). S takto normalizovanými daty se lépe pracuje v některých algoritmech, speciálně u lineárního klasifikátoru mohou volit počáteční iteraci [0,0,0]. Pokud je nutné klasifikovat data která normalizována nejsou, lze tuto transformaci (posunutí o -střední hodnota) snadno provést. Všechny výstupy jsou v této práci ve formě normalizovaných dat.

```
[1]: import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

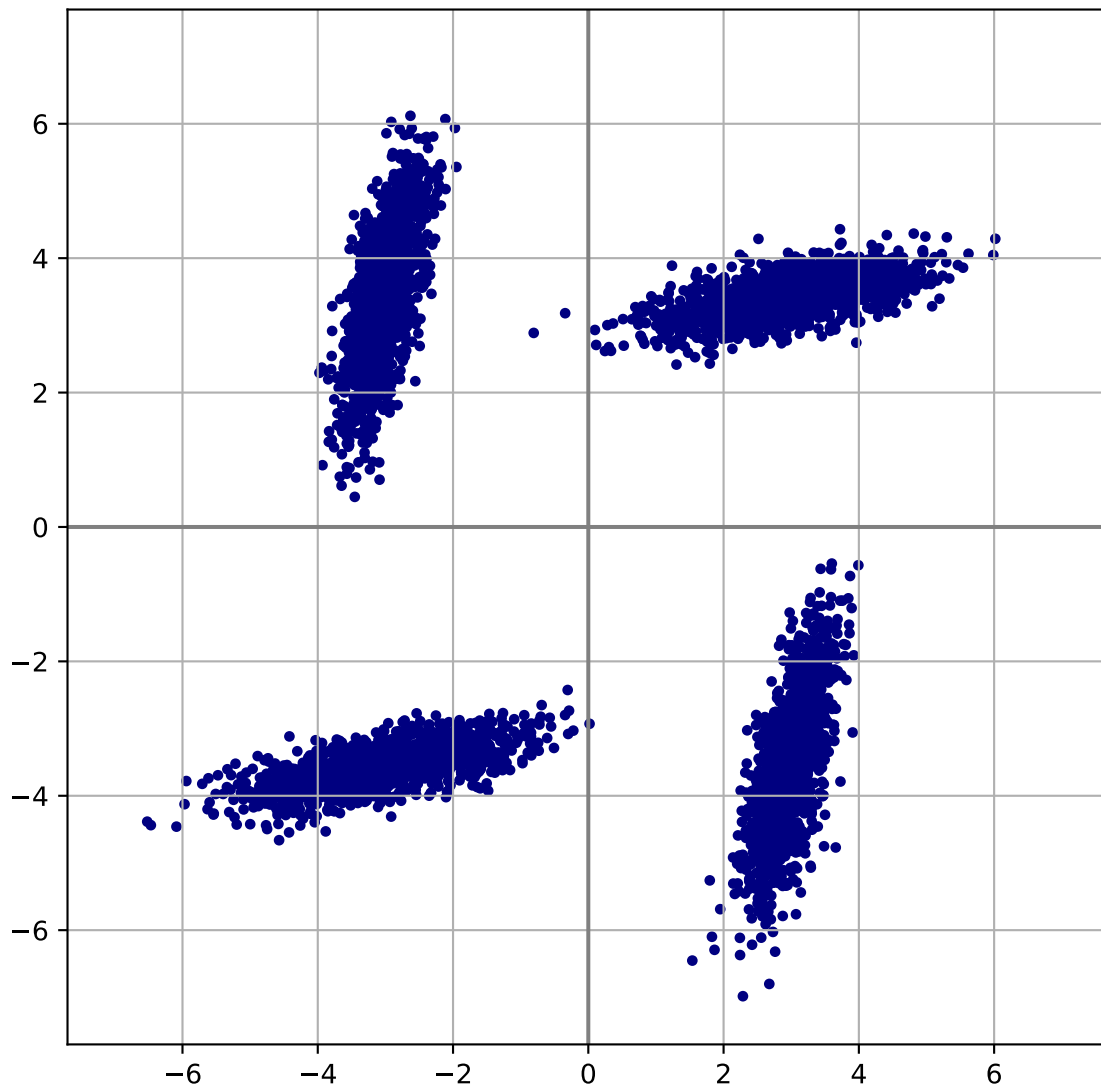
plt.rcParams['figure.figsize'] = [7, 7]
from IPython.display import set_matplotlib_formats
set_matplotlib_formats('png', 'pdf')

data = np.genfromtxt('data.txt', delimiter=' ')
data_len = len(data)

# normalizace dat
me = np.mean(data, axis=0)
data = data - me

plt_lim = int(np.ceil(np.amax([np.abs(np.amin(data)), np.abs(np.amax(data))])))
plt_lim += 0.1*plt_lim

plt.scatter(data[:,0], data[:,1], color='navy', marker='.')
plt.grid(True, which='both')
plt.axhline(y=0, color='gray')
plt.axvline(x=0, color='gray')
plt.xlim(-plt_lim, plt_lim)
plt.ylim(-plt_lim, plt_lim)
plt.show()
```


Určení počtu tříd

Z vykreslení všech dat jsou patrné 4 třídy. V následující části se to pokusím zjistit i algoritmicky.

Metoda shlukovacích hladin

Metoda je velmi náročná na výpočetní čas. Následující kód má dobu běhu (na zadaných datech) přibližně 25min.

```
[9]: from shlukove_hladiny import shlukove_hladiny
     cl_nb = shlukove_hladiny(data)
     print('Počet tříd dat metodou shlukovacích hladin: %d' % cl_nb)
```

Počet tříd dat metodou shlukovacích hladin: 4

Metoda řetězové mapy

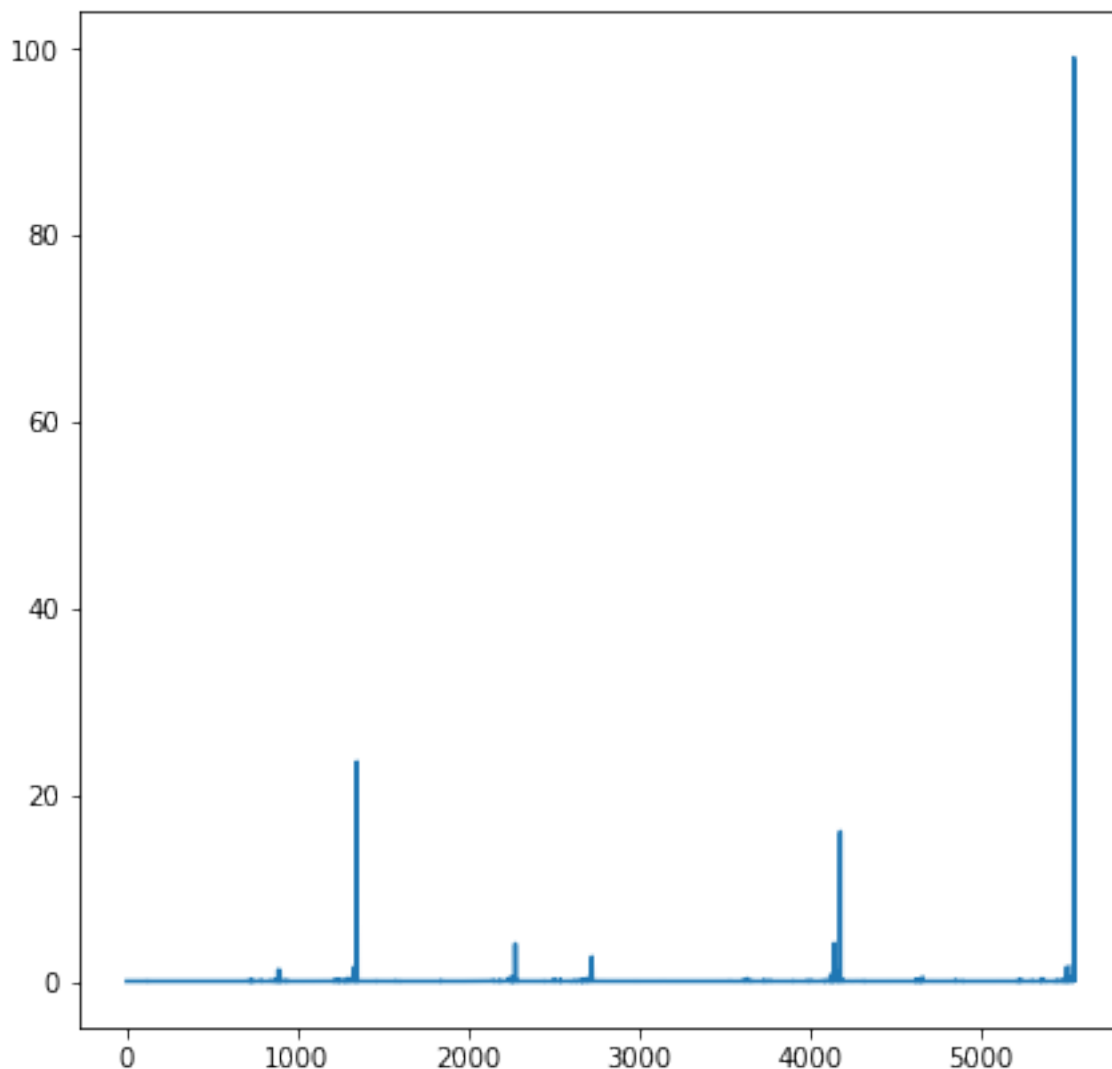
Metoda řetězové mapy je sice výrazně rychlejší než metoda shlukovacích hladin, je ale velmi citlivá na výběr startovacího obrazu. Pokud použijeme náhodný výběr a ne nějaké vhodné kritérium tak je odhad počtu tříd opravdu jen přibližný.

Pro demonstraci je zde vykreslen graf distanční funkce jednoho běhu metody. Výsledný počet tříd je z grafu distanční funkce zrakem rozpoznatelný.

V praxi je lepší metodu pustit několikrát a jako výsledek pak brát průměrnou hodnotu odhadnutého počtu tříd. Díky menší časové náročnosti je možné toto udělat. Následující test obsahuje 10 běhů metody, pokaždé s jiným náhodným startovacím obrazem. Výsledný počet tříd je pak průměrná hodnota všech 10 běhů.

```
[23]: from retezova_mapa import retezova_mapa
      cl_nb = retezova_mapa(data, True)

      x = np.zeros(10)
      rm = lambda t: retezova_mapa(data, False)
      vfunc = np.vectorize(rm)
      x = vfunc(x)
      cl_nb = int(np.ceil(np.mean(x)))
      print('Počet tříd dat metodou řetězové mapy: %d' % cl_nb)
```


Počet tříd dat metodou řetězové mapy: 3

Metoda MAXIMIN

Metoda je citlivá na výběr startovacího obrazu, i když ne tak jako metoda řetězové mapy. Při jeho “špatném” výběru může vrátit neideální počet tříd. Je však velmi rychlá a proto volám funkci 100x a výsledný počet tříd získám jako průměr výsledků jednotlivých volání funkce.

```
[24]: from maximin import maximin
x = np.zeros(100)
mm = lambda t: maximin(data)
vfunc = np.vectorize(mm)
x = vfunc(x)
cl_nb = int(np.ceil(np.mean(x)))
print('Počet tříd dat metodou maximin: %d' % cl_nb)
```

Počet tříd dat metodou maximin: 4

Všechny 3 metody vrátili stejný počet tříd, tedy 4. Metoda shlukovacích hladin je velmi náročná na výpočetní čas. U metody řetězové mapy je zase poměrně náročné rozhodnout o odhadovaném počtu tříd. Díky nenáročnosti metody MAXIMIN se zdá být tedy optimální použít tu, s tím že zprůměruji poměrně velké množství volání metody.

K-means

Přímé binární dělení

Data rozdělím do zadaného počtu tříd pomocí k-means metody s přímým dělením do tříd. Jako norma je použito Euklidovské kritérium. Počet tříd vím z metody MAXIMIN. Zastavovací podmínka je nastavena na $\epsilon = 10^{-3}$. Výsledek se pokusím ještě optimalizovat pomocí iterativní optimalizace.

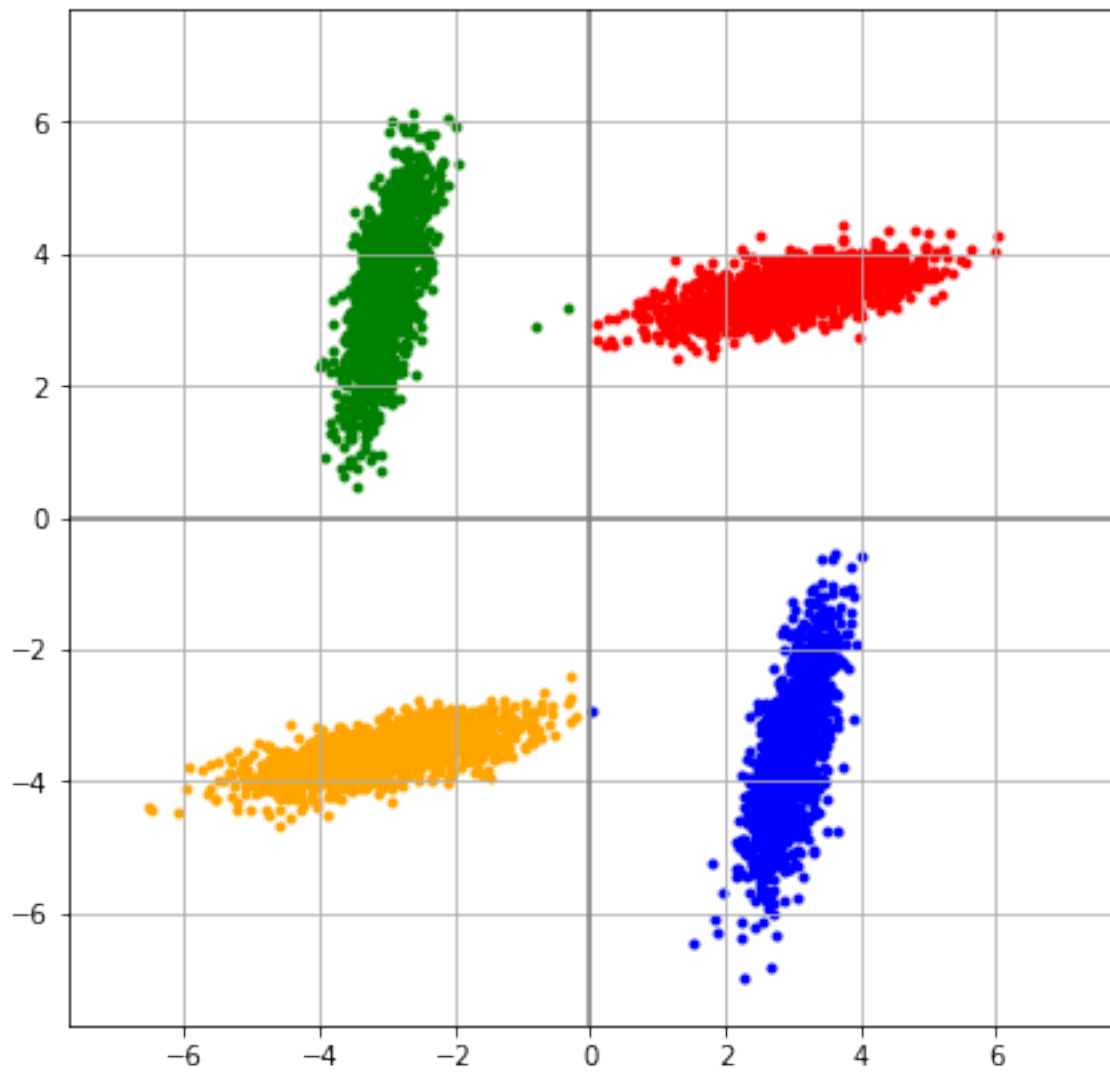
Nejprve jsou uvedeny výsledky pro K-means s přímým dělením (výsledek je náhodný, může být i optimální). Iterativní optimalizace v tomto konkrétním případě moc nepomůže.

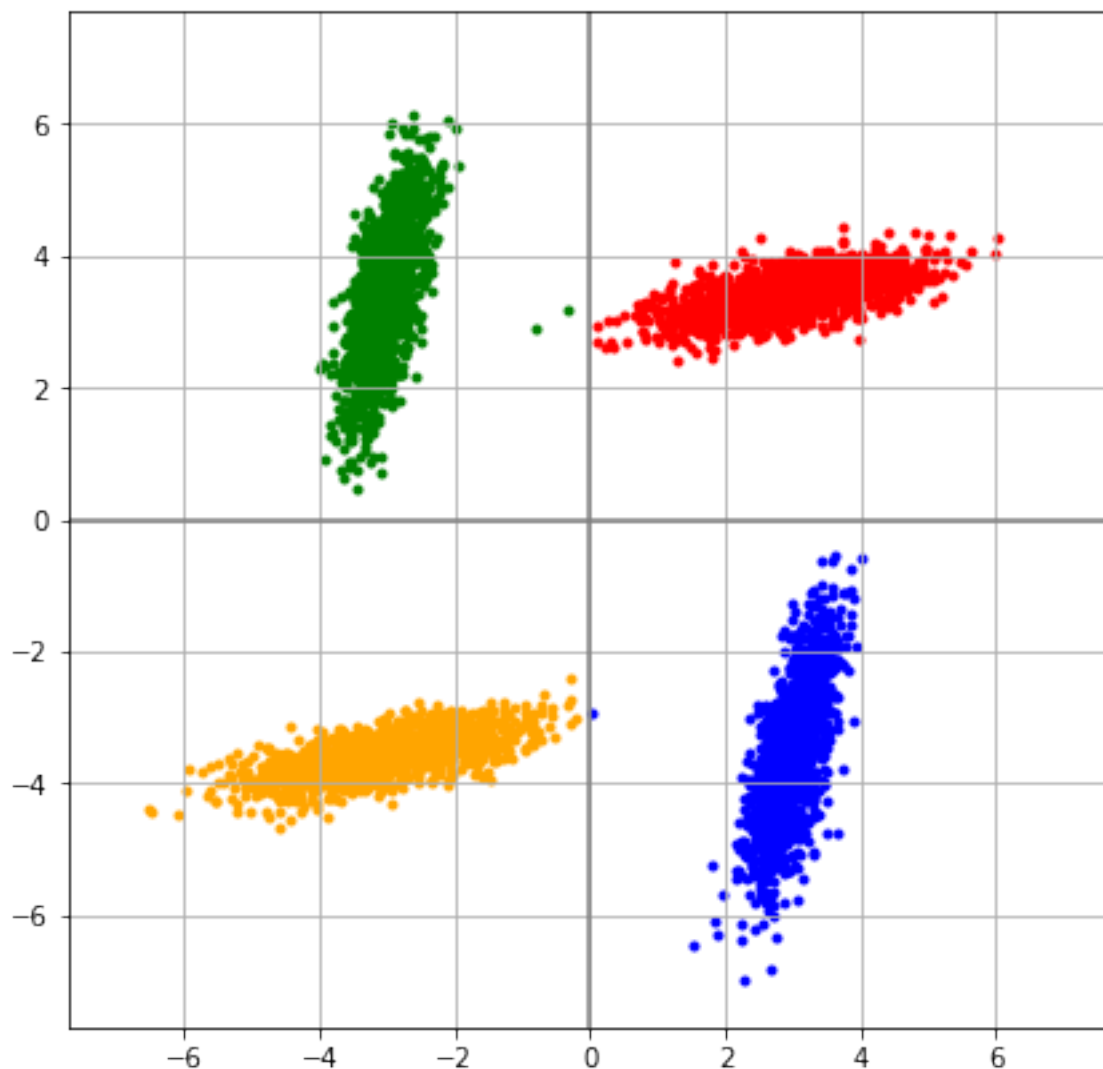
```
[25]: from kmeans import kmeans_direct,\
      iterative_optim, kmeans_binary, plot_kmeans_result

      eps = 1.e-03 #nastavení zastavovací podmínky

      data_classified = kmeans_direct(data, cl_nb, eps)
      plot_kmeans_result(data_classified, plt_lim)

      data_classified = iterative_optim(data_classified, cl_nb)
      plot_kmeans_result(data_classified, plt_lim)
```


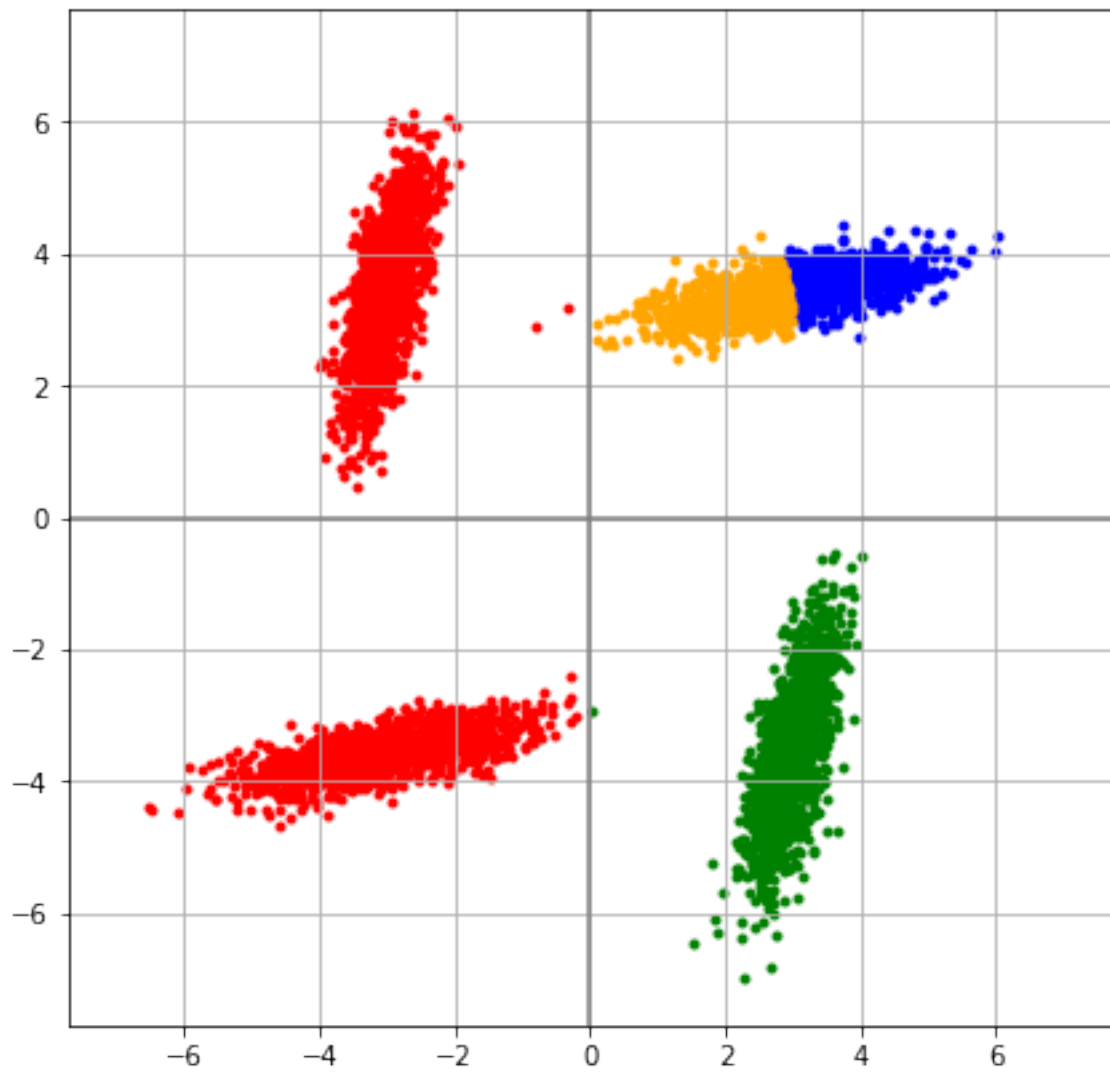

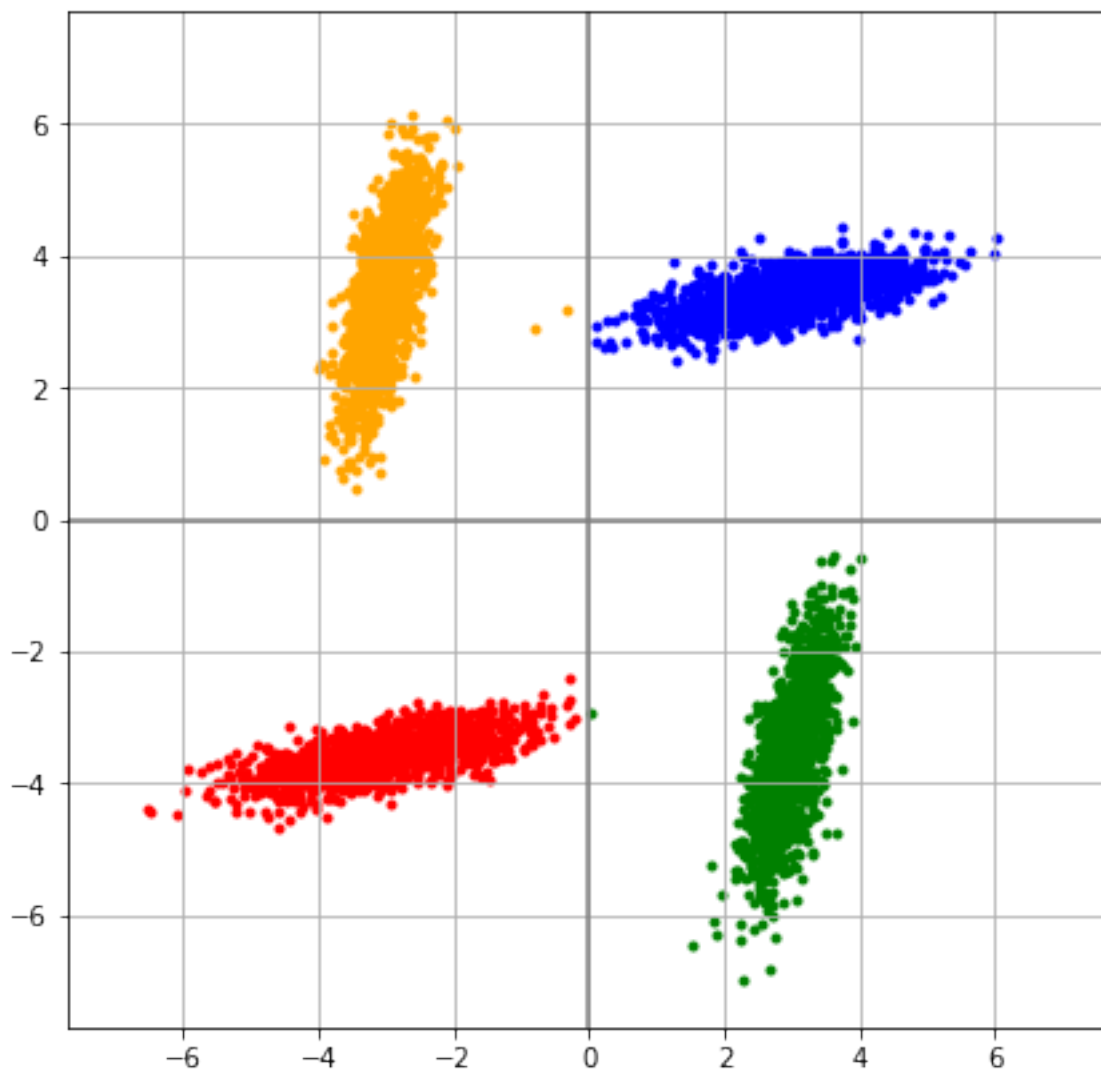
Nerovnoměrné binární dělení

I u nerovnoměrného binárního dělení není výsledek optimální. Stejná iterativní optimalizace tentokrát ale neoptimální výsledek “opraví”.

```
[26]: data_classified = kmeans_binary(data, cl_nb, eps)
      plot_kmeans_result(data_classified, plt_lim)

      data_classified = iterative_optim(data_classified, cl_nb)
      plot_kmeans_result(data_classified, plt_lim)
```


Klasifikace s učitelem

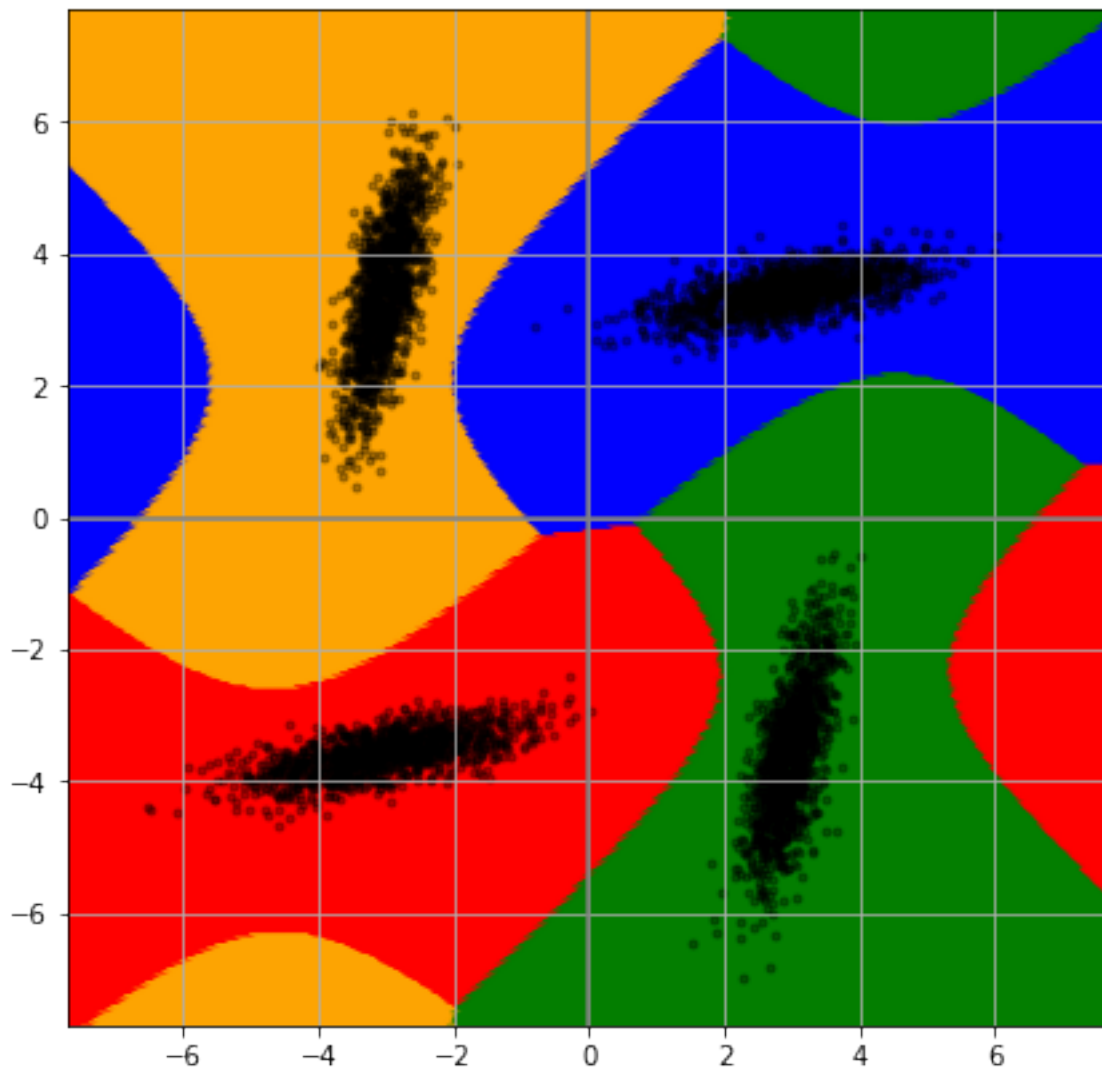
Pomocí počtu tříd získaného metodou MAXIMIN a z něj vypočtených výsledků k-means, které využijí jako trénovací data, nyní natrénujeme několik různých typů klasifikátorů.

Bayesův klasifikátor

Pro každou třídu odhadnu parametry normálního rozdělení. Body v daném čtverci pak jen pomocí vzorce klasifikují do tříd oddělených barvou (červená, modrá, zelená, oranžová). V obrázku jsou vynesena i původní data.

```
[27]: from bayes import bayes
      from tools import plot_classifier_result

      X,Y,Z = bayes(data_classified, plt_lim)
      plot_classifier_result(data,X,Y,Z,plt_lim)
```

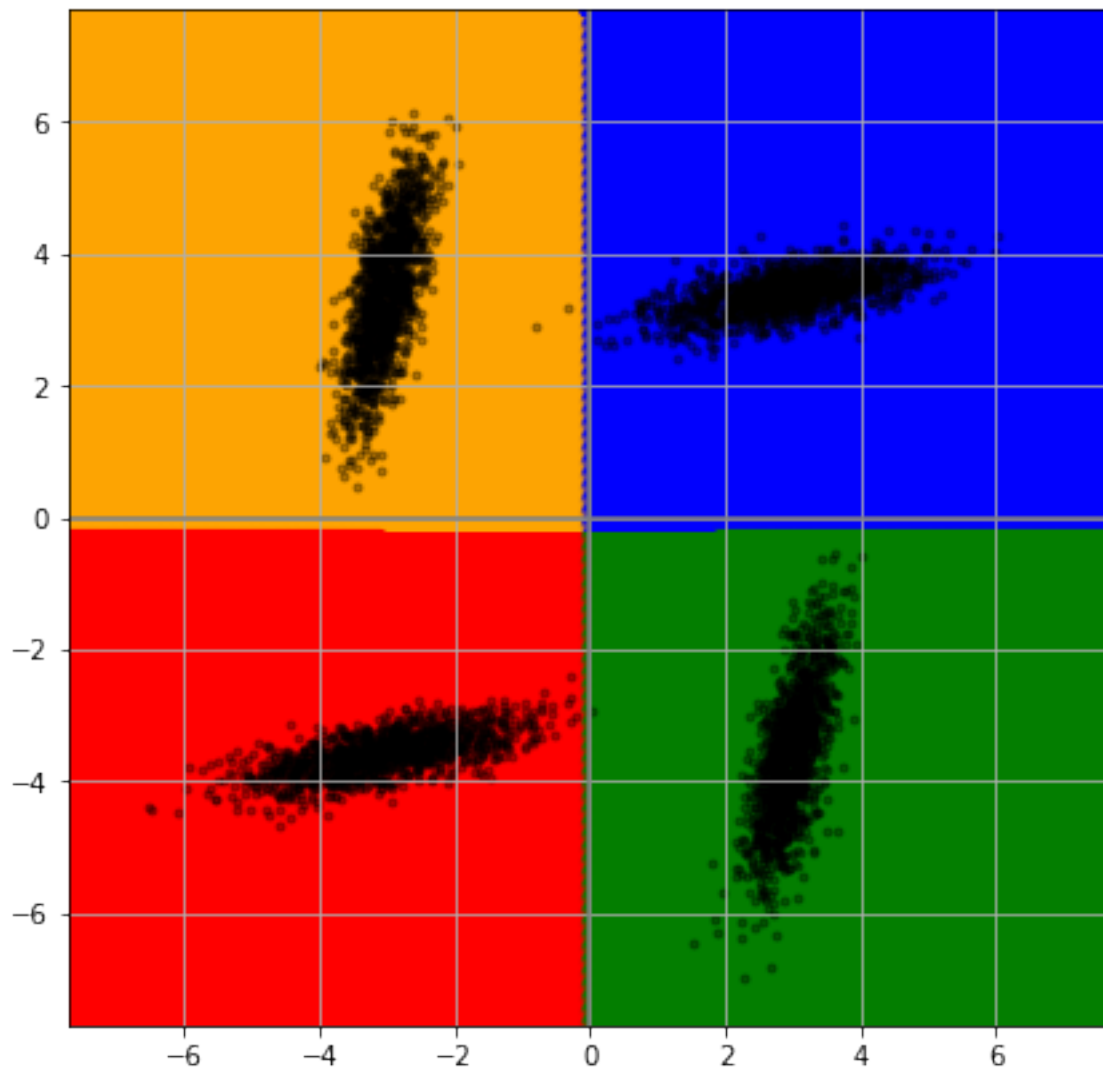

Klasifikátor podle minimální vzdálenosti

Jednoduchý klasifikátor, kde stačí pro každou z tříd trénovacích dat vypočítat střední hodnotu μ a poté určit příslušnost do jednotlivé třídy pro jakýkoliv obraz jako nejkratší vzdáleností k množině středních hodnot μ_r pro $r \in \{1 \dots \text{počet tříd}\}$.

```
[28]: from min_dist import min_dist
      from tools import plot_classifier_result

      X,Y,Z = min_dist(data_classified, plt_lim)
      plot_classifier_result(data,X,Y,Z,plt_lim)
```


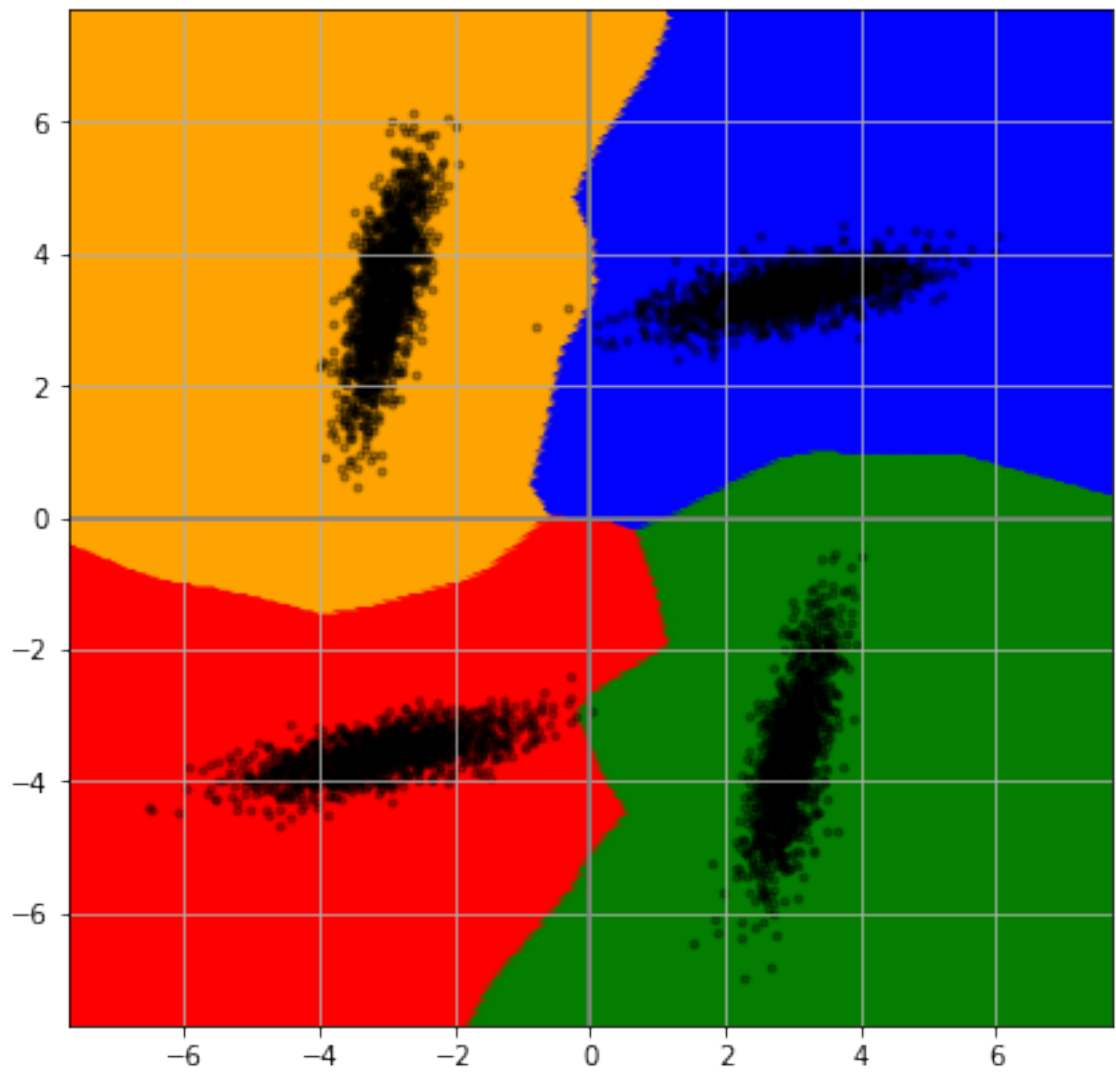
Klasifikátor podle nejbližšího souseda

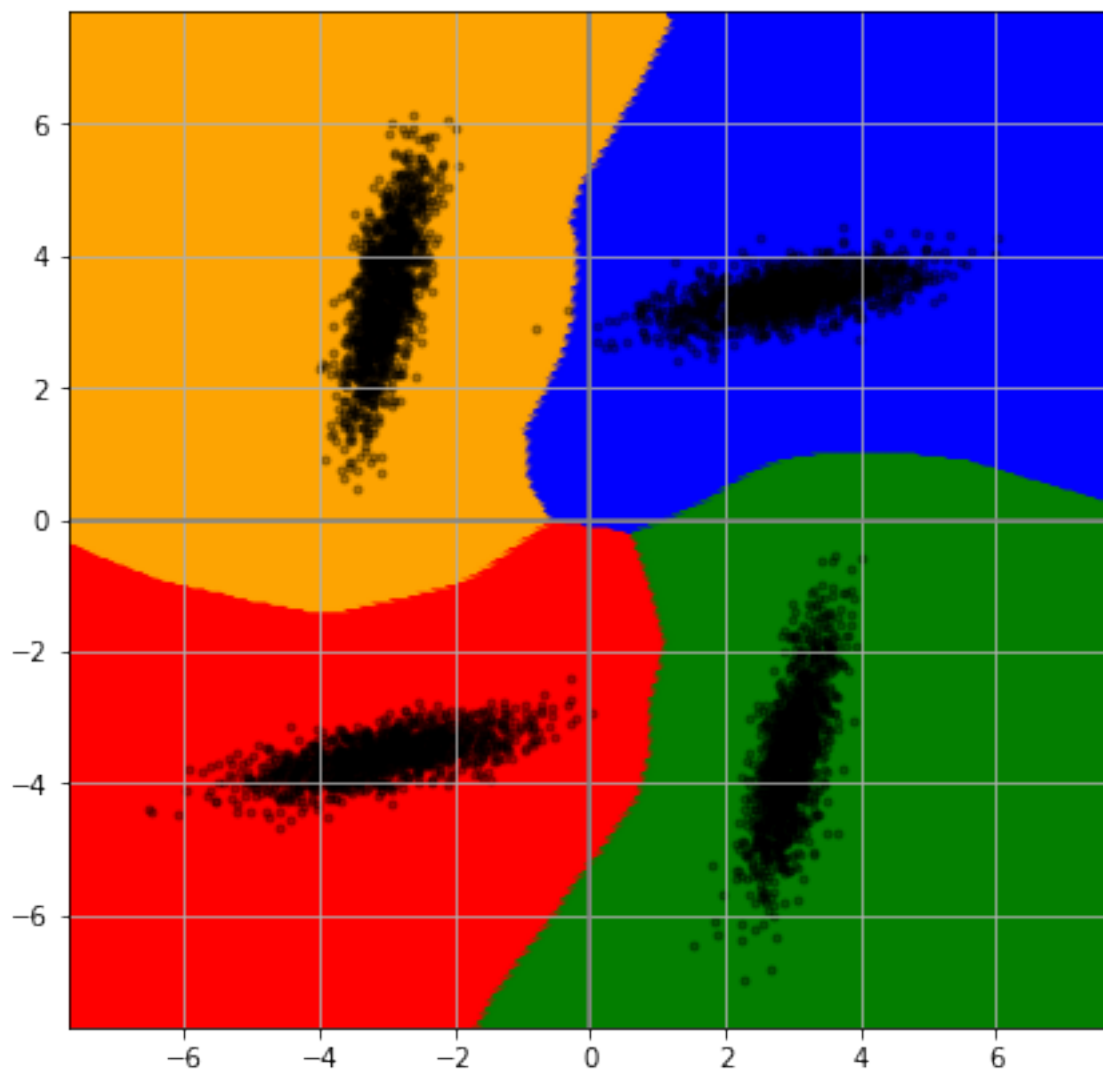
Klasifikátor, jehož výsledky se nejvíce blíží Bayesovskému klasifikátoru. Parametr, který poddobnost zvětšuje je počet nejbližších sousedů. Nejprve proto zkusme použít jednoho nejbližšího souseda, poté i dva.

```
[29]: from knn import knn
      from tools import plot_classifier_result

      X,Y,Z = knn(data_classified, 1, plt_lim)
      plot_classifier_result(data,X,Y,Z,plt_lim)

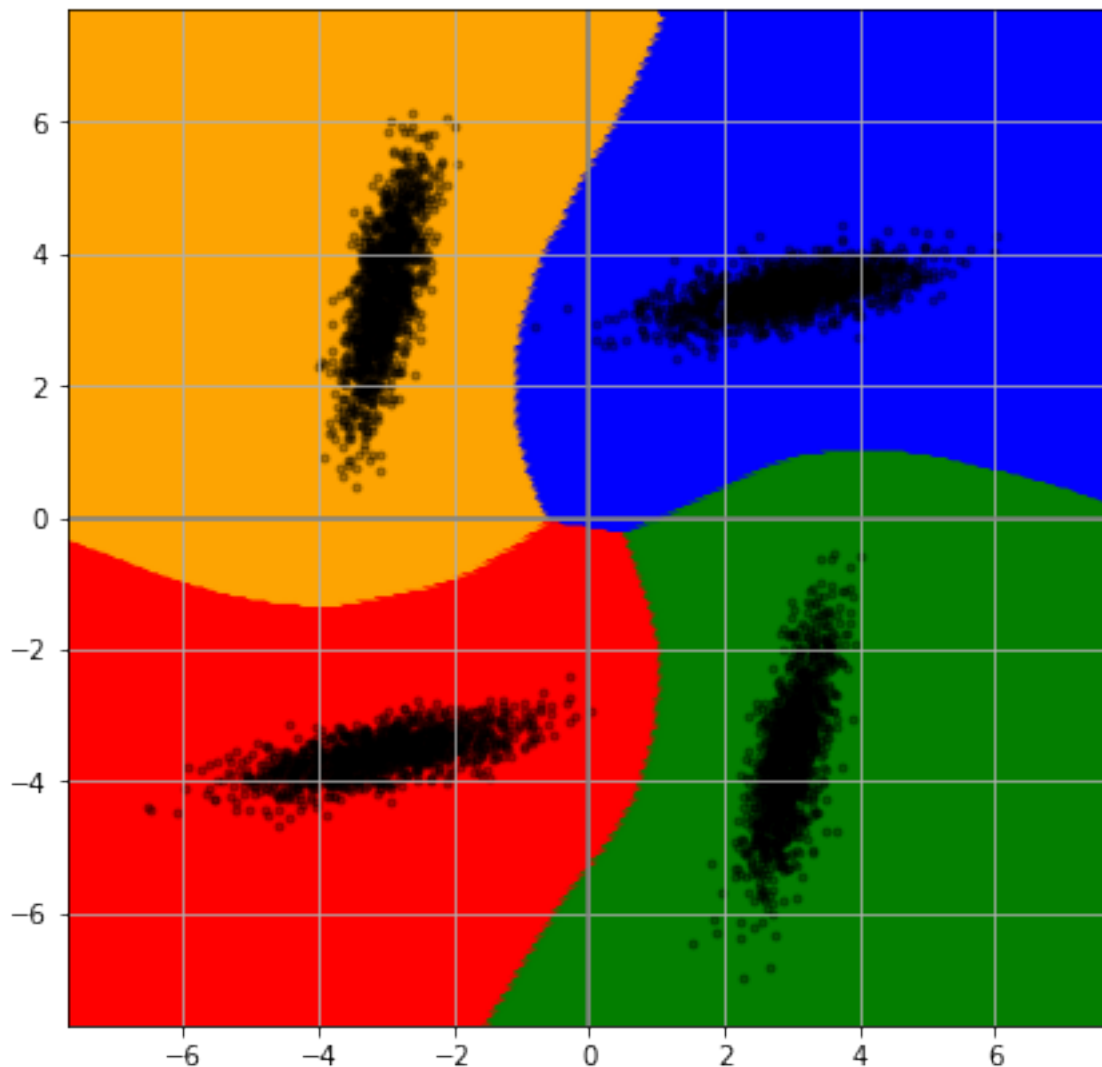
      X,Y,Z = knn(data_classified, 2, plt_lim)
      plot_classifier_result(data,X,Y,Z,plt_lim)
```


Zajímavé by mohlo být vyzkoušení většího počtu sousedů. Níže je výsledek pro 5 nejbližších sousedů.

```
[30]: X,Y,Z = kNN(data_classified, 5, plt_lim)
      plot_classifier_result(data,X,Y,Z,plt_lim)
```


Klasifikátor s lineárními diskriminačními funkcemi

Rosenblattův algoritmus

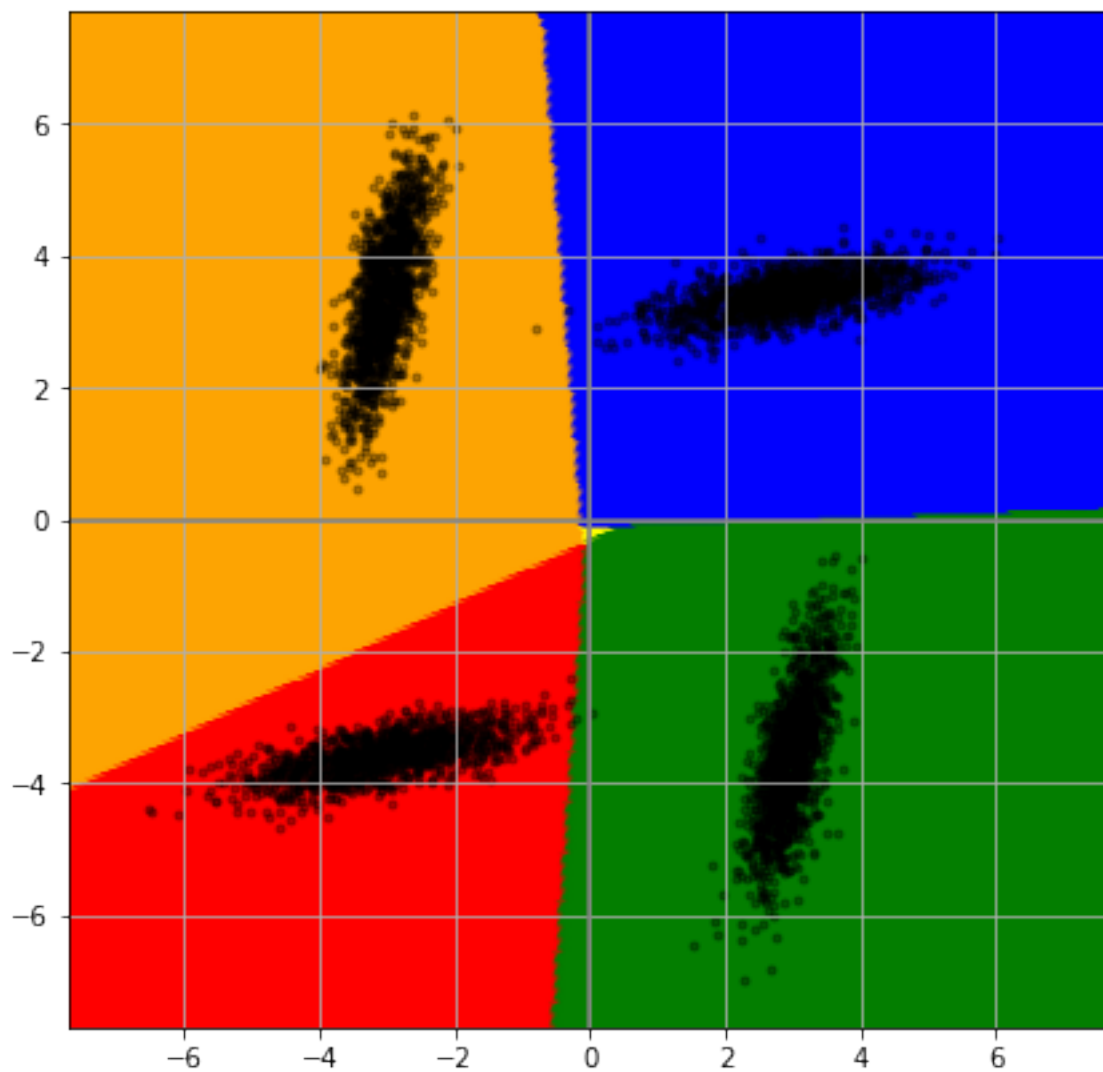
Aplikace základního Rosenblattova algoritmu s pro $c_k = 1$ a $\delta = 0$.

Žlutá plocha označuje oblast, v které nelze klasifikovat. Ta je dána průnikem lineárních klasifikátorů klasifikujících 2 různé třídy. V této žluté oblasti se nejde jednoznačně rozhodnout, do které třídy obraz patří.

```
[31]: from linear import linear
      from tools import plot_classifier_result

      X,Y,Z,iter_cnt = linear(data_classified, 0, plt_lim)
      print('Počet potřebných iterací v Rosenblattově algoritmu: %d' % iter_cnt)
      plot_classifier_result(data,X,Y,Z,plt_lim)
```

Počet potřebných iterací v Rosenblattově algoritmu: 38

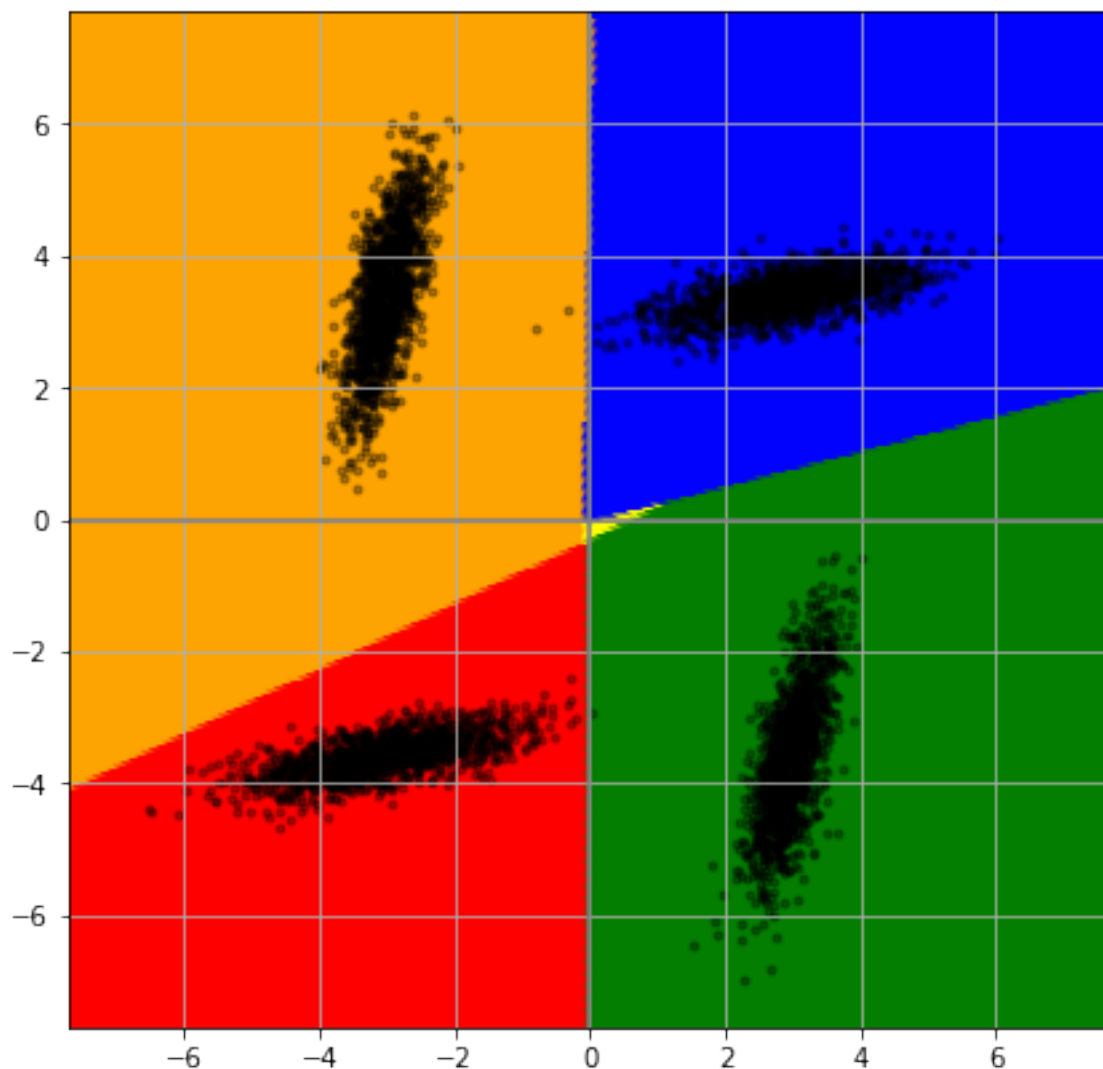

Metoda konstantních přírůstků

Pro $c_k = \frac{\beta}{\|x^{(k+1)}\|^2}$ a $\delta = 0$.

```
[32]: X,Y,Z,iter_cnt = linear(data_classified, 1, plt_lim)
      print('Počet potřebných iterací v metodě konstantních přírůstků: %d' % iter_cnt)
      plot_classifier_result(data,X,Y,Z,plt_lim)
```

Počet potřebných iterací v metodě konstantních přírůstků: 18

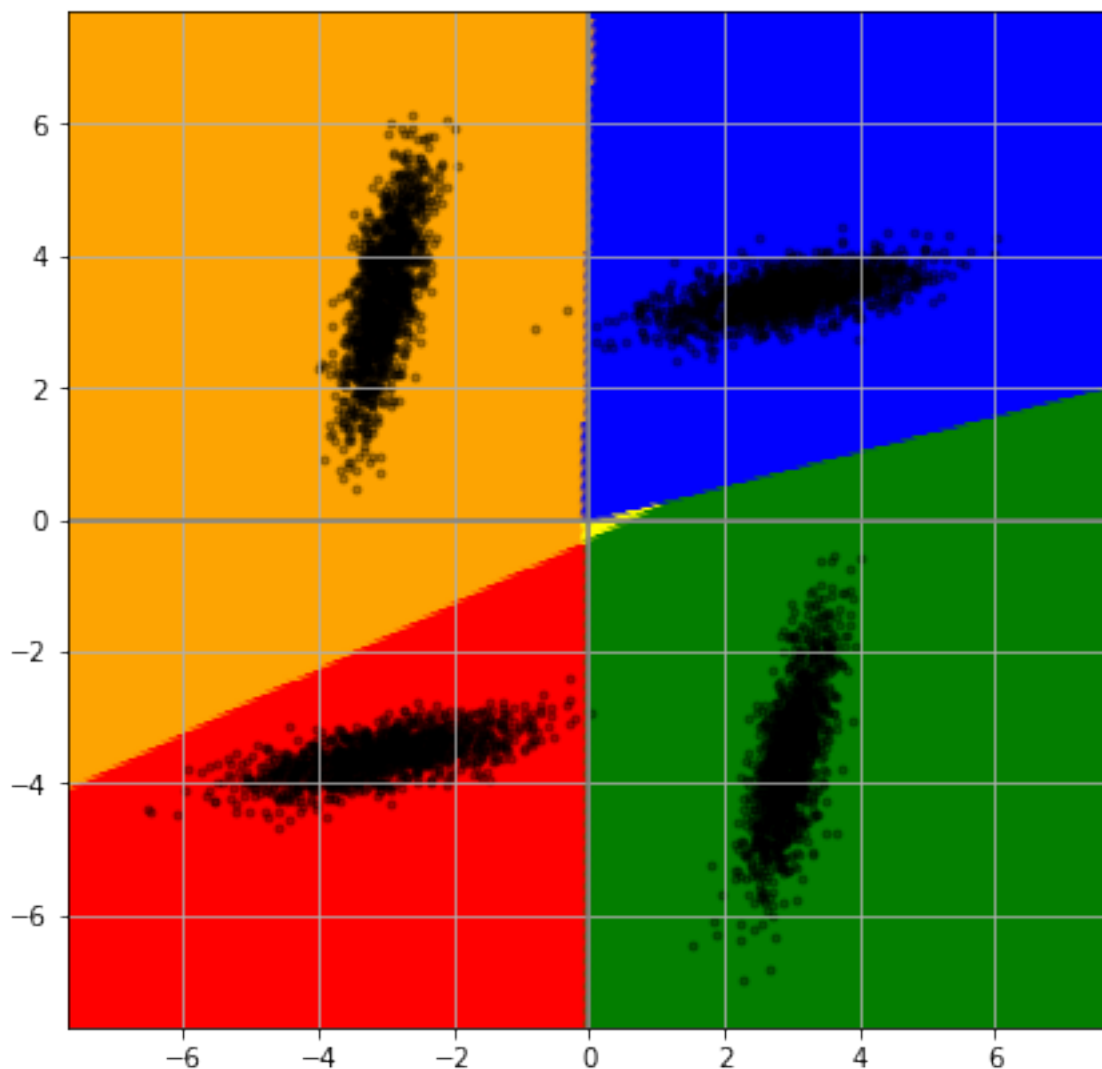

Upravená metoda konstantních přírůstků

Pro $c_k = \frac{\beta}{\|x(k+1)\|^2}$ a $\delta = 0$. U jednotlivých obrazů probíhá úprava lineární klasifikační funkce tolikrát, dokud není klasifikace v pořádku.

```
[33]: X,Y,Z,iter_cnt = linear(data_classified, 2, plt_lim)
      print('Počet potřebných iterací v upravené metodě konstantních přírůstků: %d' % iter_cnt)
      plot_classifier_result(data,X,Y,Z,plt_lim)
```

Počet potřebných iterací v upravené metodě konstantních přírůstků: 18

Díky normalizaci dat (vystředění okolo střední hodnoty $(0,0)$) a volbě počáteční iterace $[0,0,0]$ (místo přímky volím jen počátek, tedy bod) není vliv použité metody na počet iterací drastický. Pro zvolená data je dokonce počet iterací u metody konstantních přírůstků a upravené metody konstantních přírůstků shodný.

Volba konstanty pro (upravenou) metodu konstantních přírůstků nemá na počet iterací žádný vliv. Pokud bych data nenormalizoval je situace poněkud jiná. Obě dvě možnosti, jak nenormalizace dat, tak i změnu konstanty jsem vyzkoušel. Zvolená varianta dává však nejlepší výsledky, tedy co nejmenší plochu, na které nelze klasifikovat.

[]: